

IMAGINE

a BREATH of
FRESH AIR

GALERIA STUDIO

5.06 – 30.07. 2023

PAŁAC KULTURY I NAUKI PLAC DEFILAD 1, WARSZAWA
PALACE OF CULTURE AND SCIENCE, PLAC DEFILAD 1, WARSAW

STUDIO
teatr*galeria*

I K Islands of
Kinship

Společnost
Jindřicha Chalupického
Jindřich Chalupický Society

PL

„Przyszłość zawsze powinna być lepsza” — głosił neon zainstalowany latem 2022 roku przez artystkę Sharon Lockhart na fasadzie Pałacu Kultury i Nauki, w którym mieści się Galeria Studio. Hasło to potraktować można jako słowa otuchy w trudnym czasie i głos nadziei na szczęśliwszą przyszłość. Wątpliwości budzi jednak jego nakazowy ton. Czy nasza przyszłość będzie lepsza? Czy dziś jest to w ogóle do pomyślenia?

Rok później otwieramy wystawę zatytułowaną *Imagine a Breath of Fresh Air*, przygotowywaną w czasie, gdy świat dopiero co zaczął dochodzić do siebie po pandemii, pustosząca Ukrainę wojna wywołana przez Rosję toczy się niemal u polskich granic, a na świecie nie brakuje innych poważnych konfliktów. Stajemy w obliczu kryzysów humanitarnych, szalejącej inflacji, kryzysu energetycznego i zagrożenia niedoborami żywności, a katastrofa klimatyczna zbiera swoje żniwo. Dostrzegamy już jej różnorakie skutki, ale wciąż jeszcze nie do końca przyjmujemy to do wiadomości.

Nic więc dziwnego, że nasze spojrzenie na rzeczywistość jest dziś skrajnie odległe od dawnych utopijnych wizji świata bezgranicznej miłości oraz harmonii człowieka z naturą i innymi gatunkami. Niewiele ma ono też wspólnego z dobrze znanymi socjalistycznymi fantazjami o „poskramianiu wiatru i deszczu”, lotach w kosmos oraz techno-optimistycznej kontroli sprawowanej nie tylko nad warunkami atmosferycznymi, ale też innymi procesami planetarnymi. Przyszłość maluje się dziś w ciemnych barwach. Patrzymy w nią z niepokojem, a nie odwagą realizowania śmiałych, utopijnych planów. Jakaś przyszłość bez wątplenia nadejdzie, nawet jeśli nasz gatunek zniknie z powierzchni ziemi. Być może istnieją jednak na nią lepsze widoki.

Wystawa opowiada o utopijnych i dystopijnych wizjach przyszłości (i przetrwania człowieka) z kilku perspektyw, gromadząc prace artystek i artystów z Czech i Polski oraz innych krajów; zarówno historyczne, jak i współczesne — niektóre przygotowane specjalnie na tę okazję. Prezentujemy dwie zasadnicze strategie przetrwania, które na pierwszy rzut oka stoją ze sobą w sprzeczności. W przestrzeni między nimi ujawniają się jednak liczne przecięcia i połączenia, a także postawy krytyczne, dzięki którym mamy szansę podjąć wielowątkową dyskusję i zacząć obmyślać ścieżki, którymi podążymy. Tym dwóm podejściom odpowiadają dwie sekcje wystawy, po jednej na każdym piętrze galerii. Pierwsza z nich podejmuje temat techno-optimistycznych wizji przyszłości zahaczających o fantastykę naukową, zwłaszcza gatunek solarpunku. Druga opowiada o idei powrotu do tradycji i natury (ludzkiej).

W dziełach sztuki i projektach artystycznych na niższym piętrze galerii krytyczne spojrzenie pada na wspomniane już solarpunkowe idee i pomysły na przyszłość łączące ekologiczne życie z supernowoczesną technologią, nauką i „postępem”, jak również na strategie przetrwania w dystopii czy nawet w świecie po człowieku.

Narrację wystawy rozpoczyna pochodząca z 1963 roku praca Nama June Paika (1932–2006) pt. *Wyspa Fluxusu na Oceanie Décollage'u*, czyli fikcyjna mapa, na której rzeczywistość późnych lat 60. na Zachodzie miesza się z absurdalnymi, utopijnymi i wizjonerskimi inicjatywami.

Przywołanie dawnych postaw artystek i artystów z różnych kontekstów geopolitycznych uświadamia nam, że problemy, z którymi się zmagamy nie są nowe. Oprócz Nama June Paika pokazujemy także prace Ruth Wolf-Rehfeldt (ur. 1930, Niemcy), Milana Ressela (1934–2020, Czechy) i Leona Romanowa (1938–2001, Polska), którego obraz *Nowe idzie (III)* z 1975 roku należy do Kolekcji Galerii Studio. Patrząc z dzisiejszej perspektywy można zdziwić się, jak bardzo te dawniejsze dzieła wzbogacają obecny dyskurs, tworząc wyobrażenia tego, co ma nastąpić, owiane niekiedy zaskakująco pesymistyczną aurą.

Alternatywne narracje prowadzone przy użyciu różnych mediów mają swoją kontynuację na dolnym piętrze wystawy. Niektóre z pokazanych tu prac czerpią z niezakłóconej i niezmiętej wyobraźni twórców, inne zaś oparte są na wszechstronnych badaniach naukowych. Pomyślna przyszłość, w której technologia nie tylko współistnieje z naturą, ale także wspomaga jej rozwój i wzrost, jest tematem pracy video stworzonej przez Superflux — kolektyw zajmujący się dizajnem i refleksją nad doświadczeniem przyszłości, który łączy wizjonerskie rozwiązania z dogłębными studiami na temat obecnych kryzysów i ich możliwych skutków. Nowojorski artysta Joshua Citarella zaprasza widzów do wzięcia udziału w grze i wyboru potencjalnej przyszłości spośród scenariuszy sformułowanych w oparciu o wywiady z artystkami, teoretykami i przedstawicielkami Generacji Z. Przestrzenny kolaż dzieł węgierskiego artysty Marka Fridvalskiego zachęca do kontemplacji momentu duchowego i fizycznego przełomu — przemiany zachodzącej w trakcie wyprawy w inną przestrzeń. W kontraście wobec natchnionej optymizmem propozycji kolektywu Superflux, tę część wystawy wieńczy diagram naścienny i wolnostojący obiekt autorstwa młodej czeskiej artystki Gabrieli BK, której wizja dotyczy sposobów przetrwania po katastrofie, kiedy nawet woda nie będzie już zdatna do picia.

Na górnym piętrze galerii przyglądamy się przyszłości przez pryzmat rozmaitych strategii dewzrostu, spowalniania tempa rozwoju i zrównoważonego życia w harmonii z naturą. W tę narrację wprowadza nas pokazana u szczytu schodów fotografia Diany Lelonek *Gmach Ministerstwa Środowiska porośnięty przez środkowoeuropejski las mieszany*, której tematem jest absurdalność działań rządu w obliczu kryzysu klimatycznego. Krótco po stworzeniu tej pracy Ministerstwo Środowiska przemianowane zostało na Ministerstwo Klimatu i Środowiska, tworząc fałszywy pozór, że polskie władze zwracają szczególną uwagę na kwestie klimatyczne. Ich działania jasno pokazują jednak, że to czysto kosmetyczna zmiana, a prawda jest zupełnie inna. Być może w wyniku podobnych wahań i zaniedbań przyszłość ukazana przez Lelonek rzeczywiście czeka kiedyś tego rodzaju instytucje.

Niemal dekadę przed Gabriellą BK, słoweńska artystka Maja Smrekar przedstawiła własną wizję życia po poważnym, nieodwracalnym kryzysie, który odcina drogę powrotu do cywilizacji, jaką znamy. Inne prace w tej części wystawy, np. immersyjne video i instalacja Kingi Kiełczyńskiej, przyjmują posthumanistyczną perspektywę, w której natura odzyskuje władzę i sprząta bałagan, który ludzie narobili na planecie. Jest tu także miejsce na potraktowanie przyszłości z przymrużeniem oka, jak w pracy czeskiej artystki Evy Jaroňovej — ironicznym obrazie siły natury, w którym ludzkie szczątki stają się źródłem składników odżywczych dla roślin. Górny poziom wystawy zamyka cykl prac Suzanne Treister łączących w sobie technologiczne i duchowe podejście do natury i kosmologii.

Narracje wystawy zabierają nas w podróż w czasie, ale także poza czas, pozwalając zgłębiać wizję przyszłości z możliwie jak najliczniejszych perspektyw; prowadzą do miejsc, w których porządki i podziały geopolityczne nie mają znaczenia, a przyszłość to nie indywidualna, lecz wspólna sprawa. Wystawę przenika duch eskapizmu, ujawniający się w różnych postaciach, miejscach w snach, fikcyjnych scenariuszach i dawnych, utopijnych ideach. Nie chodzi jednak o ucieczkę poza rzeczywistość i pozostawienie za sobą wszystkiego, co stworzyliśmy na Ziemi. Wręcz przeciwnie, mamy nadzieję, że z zestawienia pokazanych tu prac i projektów artystycznych wyłoni się zarys dróg powolnego wyjścia z obecnej sytuacji naznaczonej wielowymiarową opresją. Skoro nie mamy dokąd uciec, spróbujmy wybiec w przyszłość i stamtąd zacząć zmieniać teraźniejszość.

Barbora Ciprová, Veronika Čechová, Tereza Jindrová, Karina Kottová (kolektyw kuratorski Stowarzyszenia im. Jindřicha Chalupického) i Paulina Olszewska (Galeria Studio)

INFORMACJE O ARTYSTACH I ARTYSTKACH

1. BCAA System (zał. 2017)

Nikt ~ nie jest wyspą
Video, 10'47"
2019

„Była sobie kiedyś kraina obfitości — choć być może ma ona dopiero zaistnieć — zamieszkała przez rozmaite stworzenia i organizmy, które dbały o wspólną sieć pod sobą, w nich, nad nimi. Równowaga zawsze panuje jednak tylko na pozór. Wszystko zaczęło się zmieniać. Jak gdyby na wzgórze, wrzosowiska i doliny całego, szerokiego świata ukradkiem padł cień. Wzmógł się wiatr, zwiędły rośliny, a susze zmieniły rzeki w postrzępione, znikające, niebieskie wstążeczki. Wszystkie tkanki, struktury i substancje zadrżały. Wszyscy odczuwali to inaczej, ale jednak tak samo. Coś się ruszyło...”

Audiowizualna opowieść BCAA Systemu wyrasta na gruncie procesu miękkiego przepłotu. Obejmuje film video, kompilację utworów muzycznych, a nawet fizyczny kształt instalacji przestrzennej usytuowanej w jednej z wnęk galerii.

Wszystkie jej części wzajemnie przez siebie przepływają: fragmenty kompilacji układają się w ścieżkę dźwiękową, strzępy narracji uciekają z kadru w przestrzeń dźwięku. Stworzenia, uczucia i krajobrazy, które wypełniają tę wielowymiarową opowieść dźwiękami i obrazami wzięły się ze specjalnej talii fantazyjnych kart ułożonej w toku dyskusji o bólach i pragnieniach — tych najbardziej osobistych i globalnych, planetarnych, a nawet tych zaznawanych przez przyszłe gwiazdy na chwilę przed fuzją.

Kolektyw BCAA System to platforma artystyczna działająca w polu kultury audiowizualnej i szeroka, multidyscyplinarna sieć prezentacji wystaw, muzyki, koncertów i kanałów internetowych. Na treść i formę tej twórczości wpływa świat sztuki i muzyki post-klubowej, ale także projektowanie gier, kreacja środowisk 3D, biologia, ekologia, filozofia i socjologia.

2. Gabriela BK (ur. 1996)

post_brud: eksperymentalne narzędzia dla przyszłości po upadku cywilizacji
Vermipack

Technika mieszana (upcyklowana torba na wino, trzcina pospolita, sit skupiony, plastik, metal)
2022

10_stóp_pod ziemią

Technika mieszana (beton, żelazo, trzcina pospolita, wierzba, szkło, korek, wosk, smoła, agar)
2023

Gabriela BK jest czesko-amerykańską aktywistką i artystką wizualną związaną z Centrum Sztuki Regeneratywnej ArtMill w zachodnich Czechach. Pełni funkcję dyrektorki ArtDialog — organizacji non-profit zajmującej się edukacją środowiskową i przystosowaniem do zmian klimatu. Od ponad dekady działa w ruchach na rzecz sprawiedliwości społecznej i środowiskowej w Stanach Zjednoczonych i Europie, rozmaitych organizacjach non-profit i oddolnych inicjatywach.

Prezentowany na wystawie *Imagine a Breath of Fresh Air* cykl prac *post-brud* daje cień nadziei proponując możliwe rozwiązania trwającego kryzysu ekologicznego naniesione na rozbudowaną mapę myśli opartą na długotrwałych badaniach artystki. BK przygląda się także możliwym odwrotnym scenariuszom prezentując zestaw przedmiotów mających pochodzić ze świata po katastrofie ekologicznej, w którym ludzkie niedobitki mogą przetrwać tylko dzięki pozostałościom i gruzom cywilizacji, nawiązując posthumanistyczną współpracę z technologiami przyrody.

W ramach przygotowań do przetrwania w coraz gorszych warunkach środowiskowych i geopolitycznych artystka przywołuje — w tej zrealizowanej w technice mieszanej pracy — kluczowe momenty z historii rolnictwa. Dąży w ten sposób do wyobrażenia sobie przyszłości po Antropocenie. Przyglądając się możliwościom życia po katastrofie społecznej i ekologicznej, BK prezentuje w tej instalacji obiekty utrzymane w estetyce DIY: bank nasion oraz *vermipack*, czyli plecak-kompostownik wykonany ze

znalezionych i upcyklowanych toreb i utkanych pasów. *Vermipack* to prosta technicznie aparatura ochronna pozwalająca człowiekowi stać się żywicielem innych bytów – chronić i opiekować się żyjącymi w środku robakami użyźniającymi glebę, na której uprawiać można żywność konieczną do przetrwania. Betonowy bank nasion zawiera wybór dawnych odmian roślin, których uprawa i wymiana trwała przez ostatnie cztery lata w Centrum Sztuki Regeneratywnej ArtMill, gdzie BK prowadzi ArtDialog. Wszystkie przedmioty/prototypy w instalacji BK odpowiadają na potrzebę przetrwania ludzi i istot ponadludzkich, a także regeneracji ciała ludzkiego i gleby.

Ta realizacja badawcza zainspirowana została powieścią fantastyczno-naukową Octavii E. Butler *Przypowieść o siewcy* z 1993 roku, której akcja osadzona jest w 2024 roku w realiach po katastrofie społecznej i ekologicznej.

3. Joshua Citarella (ur. 1987)

Wybierz własną przyszłość

Odbitki termosublimacyjne na dibondzie, jednokanałowe nagranie dźwiękowe 26'20"

2021

Głosy: Caroline Busta, Mat Dryhurst, A.M. Gittlitz, Daniel Keller, Anna Khachiyani, Holly Herndon, Lil' Internet, Jack Wagner i Joshua Citarella

Autorstwo: Margo Bergamini, Nick Bird, @manletpill, David Noel, Abbey Pusz, D.Z. Rowan i Joshua Citarella

Joshua Citarella jest artystą i badaczem kultury internetowej mieszkającym w Nowym Jorku. Analizuje subkultury powstające współcześnie w sieci i dokumentuje je w wymiarze politycznym i estetycznym. Jest właścicielem popularnego konta na Patreonie, strumienia na Twitchu i kanału na Discordzie powiązanych z jego licznie odwiedzanym profilem instagramowym. Zamieszcza na nich podcasty, transmisje na żywo, publikacje cyfrowe i prace artystyczne. Na potrzeby realizacji *Wybierz swoją przyszłość* Citarella zaprosił grupę artystów i artystek, teoretyczek i teoretyków oraz przedstawicieli i przedstawicielek generacji Z do napisania krótkich, fikcyjnych scenariuszy na przyszłość w stylu notek na Wikipedii. Chodziło o to, by wykorzystać istniejące hasła i „zaszaleć” z rzeczownikami i datami. Powstały krótkie opowiadania nawiązujące do ruchów istniejących w przeszłości, które rekonstruują historię polityczną. Antycypują wyłanianie się z niej „długich ogonów” i rozmaitych frakcji. Każdy sześciokątny wydruk prezentuje jeden scenariusz w powiązaniu z podcastem, w którym odczytywane są towarzyszące mu teksty.

Projekt *Wybierz swoją przyszłość* czerpie z hiperbolicznych wyobrażeń młodych ludzi wychowanych na internecie i wkłada ich słowa w usta kreatorów treści. Mamy do czynienia z imitacją obecnego w mediach społecznościowych procesu wzmacniania sygnału, który zachodzi, gdy radykałowie przenoszą się z anonimowych obrzeży sieci na zweryfikowane kanały głównego nurtu. Wolność wyboru

istnieje tylko w obrębie zunifikowanych parametrów, podobnie jak na boisku lub w grze video. Zdaniem Citarelli, nie chodzi tylko o to, że nasze życie zawodowe kształtowane jest przez memy i gry, ale że technologie, z których korzystamy wyznaczają zasady rządzące naszą wyobraźnią.

4. Mark Fridvalszki (ur. 1981)

Ad Futura, Ad Inexplorata

Kombinezon CWU-1/P (1960), naszywki, metalowa konstrukcja

2021

Gonna Do, Gonna Do, Gonna Do

Gwasz na postarzanym papierze

Cytat z Moodymana (1997)

2020

Hołd dla A

Gwasz na postarzanym papierze

2021

Jedziemy!

Druk cyfrowy w 4 stadiach na postarzanym papierze, edycja 3+2AP

2021

Odłot

Druk cyfrowy

2021

Wyteleportuj mnie stąd

Transfer pigmentu, akryl na płótnie

Cytat z Babylon Zoo (1996)

2022

„Myśl o terażniejszości często sprawia, że czujemy się jak w trakcie wędrówki po gęstym, ciemnym lesie w poszukiwaniu drogi ku światłu, ku lepszej przyszłości” – pisze Mark Fridvalszki w odniesieniu do swoich asamblaży z cyklu *Ad Futura, Ad Inexplorata*. „Jeśli zmienimy perspektywę, oderwiemy się od ziemi i spojrzymy na wydarzenia z lotu ptaka, na horyzoncie dostrzeżemy gęstą, szarą chmurę, która wydaje się nieprzepuszczalna, niczym sferyczny dach. Pod tą planetarną kopułą ludzie żyją według niepodważalnych norm kapitalistycznej hegemonii. [...] Nie starcza nam siły ani wyobraźni, by zmieniać zasady gry, nie ma szans na przełom”.

Główne miejsce pośród zaprezentowanych przez Fridvalszkiego prac zajmuje pomarańczowy kombinezon zaprojektowany dla oblatywaczy z amerykańskich sił powietrznych. Artysta naszył na nim łaty z hasłami „Ad Futura, Ad Inexplorata” („Ku przyszłości, ku nieznanemu”), czy też „Towards the Light, Forward and Up” („Ku światłu, naprzód i w górę”, cytat z Laury Huxley z 1963 roku). Sugeruje to istnienie zarówno fizycznych, jak i duchowych dróg wyjścia z naszych kryzysów. Możemy wznieść się ponad mroczną, ziemską rzeczywistość i odnajdywać bardziej świetliste przestrzenie w nas samych, we wszechświecie, w przyszłości. Jak często bywa w pracach Fridvalszkiego,

instalacja obejmująca tapetę oraz wybór obrazów i druków gra z różnymi skojarzeniami z fantastyką naukową, zmienionymi stanami świadomości i eksperymentami artystycznymi. Zachęca nas do wyobrażenia sobie przyszłości na nowo i „rozgonienia szarych chmur”.

5. Seana Gavin (ur. 1977)

Po przejściu powodzi

Ręcznie wycinany kolaż papierowy na płycie piankowej
2017

Evergreen Metropolis

Ręcznie wycinany kolaż papierowy na płycie piankowej
2017

Tropikalna planeta

Ręcznie wycinany kolaż papierowy na płycie piankowej
2017

Dom na wakacje

Ręcznie wycinany kolaż papierowy na płycie piankowej
2017

Seana Gavin jest londyńską artystką, która tworzy fantastyczne, immersyjne pejzaże w technice kolażu. W swoich pracach czerpie z miłości do natury, wizyt w ogrodach botanicznych, fascynacji starożytnymi i pozaeuropejskimi kulturami oraz ich sposobem pojmowania czasu, kolekcji utopistycznej literatury science-fiction jej ojca z lat 60., dzieciństwa spędzonego w Woodstock i psychodelicznych narkotyków. Jej niezemskie pejzaże, zarówno rajskie, jak i apokaliptyczne, zdobi wszystko począwszy od egzotycznych zwierząt i kanciastych drapaczy chmur po obce planety i dyskotekowe kule. Artystka pragnie stworzyć obraz ponadczasowego krajobrazu, w którym przeszłość i przyszłość współistnieją i splatają się ze sobą.

Ze względu na jej doświadczenie w budowaniu scenografii, wizje Gavin są niezwykle przestrzenne, skłaniają widza do wejścia w nie i rozgłoszenia się. Artystka mówi: „Chcę dać widzom poczucie ucieczki. [...] Niektóre środowiska i krajobrazy ukazane w moich kolażach utrzymane są w utopijnym duchu. [...] Chodzi mi o to, by widzowie mieli poczucie wchodzenia w fizyczną przestrzeń i życzyłabym sobie, by patrzeć na moje prace wprawiało w euforię. Czasem jednak mają one bardziej mroczne oblicze, które jest być może pozostałością młodzieńczych eksperymentów z psychodelikami. Takie rzeczy mogą podświadomie wpływać na twórczość. Sądzę, że chwil szczęścia nie da się w życiu docenić bez momentów smutku, i jedno i drugie są ważne”.

Do każdej z sekcji wystawy wybrałyśmy dwie kontrastujące ze sobą prace artystki. *Evergreen Metropolis* to jedno z najbardziej bezpośrednich odwołań do solarpunka – choć estetyka nie jest w istocie futurystyczna, lecz retro (wzbudza przez to nostalgiczne poczucie przebywania w minionej przyszłości, zagłębiania się w fantastyczno-naukową wyobraźnię naszych przodków). W kontraście wobec

ukazanych tu drapaczy chmur stoi praca *Dom na wakacje*, w której retro-futurystyczna architektura gdzieś na odludziu zbliża nas do natury. Być może jest to jednak jakaś techno-optimistyczna wizja przyszłości, według której przetrwać mogą nie miliony w wielkich miastach, lecz wybrana garstka ludzi mających pieniądze i władzę.

W przestrzeni górnej zestawiamy postkatastroficzną pracę *Po przejściu powodzi* (jeden z najbardziej drastycznych obrazów unicestwienia cywilizacji pokazanych na wystawie) z *Tropikalną planetą* – tętniącą życiem, niezemską sceną współistnienia rozmaitych form bez śladu obecności człowieka. Jest to zapewne niezwykle realistyczna wizja dalekiej, a może wcale nie tak odległej przyszłości.

6. Eva Jaroňová (ur. 1984)

Grzybnia (z cyklu *Świat przenika przez człowieka*)

Akwarela na papierze
2021

Bez tytułu (z cyklu *Świat przenika przez człowieka*)

Akwarela na papierze
2021

Podwodny świat (z cyklu *Świat przenika przez człowieka*)

Akwarela na papierze
2021

Bez tytułu (z cyklu *Zmiana perspektywy*)

Akwarela na papierze
2019

Bez tytułu (z cyklu *Zmiana perspektywy*)

Akwarela na papierze
2019

Tak nie będzie

Druk cyfrowy na tkaninie
2023

„Ludzie wykorzystują naturę od niepamiętnych czasów. W pewnym momencie jednak zaczęli brać z niej zbyt wiele. Odwieczny cykl przepływu substancji odżywczych został zakłócony. Ci, którzy byli temu winni, postanowili się poświęcić. Pozostałym natura odbierze to, co jej się należy”. (z tekstu Evy Jaroňovej *Hopeless Prospects*)

Eva Jaroňová znana jest głównie z ilustracji będących barwną mieszanką odniesień do problemów społecznych, klisz, walki dobra ze złem i ludzkiej psychiki. Bohaterowie, a raczej ofiary tych ilustracji przemierzają przepelnione czarnym humorem światy zbudowane na motywach zaczerpniętych z popkultury, dzieciństwa oraz feminizmu, a ostatnio także ekofeminizmu. Artystka snuje w tych dziwnych kompozycjach komiczne opowieści o końcu, natchnione melancholią, choć brzmiące niepokojąco znajomo.

7. Nam June Paik (1932–2006)

Wyspa Fluxusu na Oceanie Décollage'u

Druk na papierze

1963

Dzięki uprzejmości Peter Wenzel Collection

Wyspa Fluxusu na Oceanie Décollage'u

Druk na płótnie, edycja 28/30

1962–1989

Dzięki uprzejmości Peter Wenzel Collection

Ikoniczna praca Nama June Paika, członka Fluxusu, stanowiła jedną z naszych źródłowych inspiracji w długofalowym, opartym na współpracy, dyskursywnym projekcie badawczym i wystawienniczym prowadzonym przez Stowarzyszenie im. Jindřicha Chaluppeckiego pod nazwą *Islands: Possibilities of Togetherness*. Zorganizowany w ścisłej współpracy z Pauliną Olszewską i Galerią Studio pokaz *Imagine a Breath of Fresh Air* to już czwarty rozdział naszego cyklu wystawienniczego. Opuszczona wyspa staje się tu ideą umożliwiającą ukazanie zarówno utopijnych, jak i dystopijnych wyobrażeń, a także scenariuszy na przyszłość według „uciekinierów” przed globalnymi kryzysami współczesności.

W historii Fluxusu odnajdujemy autentyczne próby (głównie z inspiracji George'a Maciunasa) zakupu karaibskiej wyspy z zamiarem przekształcenia jej w siedzibę społeczności artystycznej. Narysowaną przez Paika utopijną mapę wypełniają bulwary, stacje metra, galerie i zabytki nazwane na cześć członków Fluxusu i gwiazd popkultury (np. pomnik Marilyn Monroe), a także wizjonerskie inicjatywy polityczne, jak szpital, w którym dzieci muszą wyrazić zgodę na własne narodziny. Jest też podziemny kanał wykorzystywany przez powstańców w Warszawie. Paik nanosi zagadnienia swojej epoki na mapę „raju”, stawiając je na głowie przy pomocy absurdu, zabawy i ironii. Istniejące struktury, opowieści i normy zjadają tu własny ogon. Zmieniają się w coś innego, lecz pozostają znajome.

8. Kinga Kiełczyńska (ur. 1972)

Dzięki uprzejmości nieskończoności (Głosy)

HD video, dźwięk binauralny, 10'00"

2021–22

Dzięki uprzejmości Exile Gallery

Punktem wyjścia dla video Kingi Kiełczyńskiej *Dzięki uprzejmości nieskończoności (Głosy)* jest opublikowana w 2007 roku książka Alana Weismana *Świat bez nas*. Autor pokazuje w niej, co stałoby się ze środowiskiem naturalnym i obszarami zabudowanymi przez człowieka, gdyby ten nagle zniknął. Snuje niespieszne rozważania o trwałości materii i kruchej równowadze ekosystemów. Jego zdaniem wśród najtrwalszych śladów ludzkiej bytności na Ziemi znajdują się odpady radioaktywne, posągi z brązu, plastik oraz Mount Rushmore. Kiełczyńska podejmuje ten temat w swoim video ukazując opuszczone lunaparki i galerie handlowe, wejście do Biosfery 2, zrujnowaną autostradę, porzucone pojazdy, a także obrazki z nieudanego projektu artystycznego w kolumbijskim

lesie.

W książce Weismana nie ma ścisłej narracji, jednoznacznego podziału na rozdziały i tezy. Video także osadzone jest w płynnej ramie stopniowej metamorfozy oddanej przez interpolację klatek. Artystka wykorzystuje tę technikę, by animować nieruchome obrazy. Możliwość brania klatek video „z powietrza”, wygenerowania ruchu tam, gdzie go nie było, tworzy iluzję utraty równowagi ruchowej.

Pracy towarzyszy dialog, w którym dwa głosy: człowieka i robota, wymieniają się pytaniami. Ten drugi głos powstał dzięki generatorowi AI. Na podstawie sugestii podsuwanych przez algorytmy Google'a zadaje on pytania, które napędzają się kolejno w nieskończoność. Tematem dyskusji są postęp, wzrost i zmiana. Dźwięk powstał przy użyciu technologii binauralnej, pozwalającej osiągnąć efekt 3D, tak jakby słyszało się go na żywo.

9. Diana Lelonek (ur. 1988)

Gmach Ministerstwa Środowiska porośnięty przez środkowoeuropejski las mieszany

Fotografia

2017

Dzięki uprzejmości lokal_30

Formy przetrwania

Video, 8'00"

2020

Diana Lelonek jest artystką znaną z łączenia sztuki, badań, nauki i aktywizmu. W swoich projektach krytycznie odnosi się do nadprodukcji i niepoohamowanego wzrostu, podejmując refleksję nad zrównoważonym podejściem do środowiska naturalnego.

Video *Formy przetrwania* opiera się na komunikacji prowadzonej z różnymi instytucjami sztuki w czasie pandemii koronawirusa. Wymuszone odwołanie wydarzeń kulturalnych staje się podstawą scenariusza, w którym instytucje te przyjmują na siebie nowe role, by sprostać obecnym uwarunkowaniom i wyjść naprzeciw przyszłym wyzwaniom związanym z wielopoziomymi kryzysami, zwłaszcza natury ekologicznej. Przestrzenie wystawiennicze zmieniają się w miejsca dla uchodźców klimatycznych, pracownicy galerii wspólnym wysiłkiem prowadzą renaturyzację rzek, na dachach muzeum wyrastają ule, a otaczające je tereny przekształca się w pola uprawne. Kuratorzy zmieniają dyskurs sztuki, obierając niekiedy za jej ostateczny cel zlanie się z naturą w jedno. W środowisku artystycznym ta fikcyjna opowieść może być odczytana autokrytycznie, jako impuls nieustannie skłaniający do sprawdzania czy nie dotarliśmy już przypadkiem do punktu, w którym robienie wystaw należałoby zastąpić bardziej bezpośrednimi i praktycznymi działaniami.

Wierzmy w istotną rolę sztuki i jej instytucji w zmianie społecznej na rzecz bardziej zrównoważonego świata. Wiemy jednak też, że o radykalne zmiany warto walczyć również w innych dziedzinach. Dlatego video

Lelonek prezentujemy wraz z jej cyfrowym kolażem przedstawiającym Ministerstwo Klimatu i Środowiska, który w 2017 roku znalazł się w Warszawie na billboardach w ramach protestu przeciwko wycince Puszczy Białowieskiej. Wizja gmachu ministerstwa porośniętego przez środkowoeuropejski las mieszany przypomina nam, że z pozycji instytucji kultury powinniśmy domagać się, by polityka stała się bardziej zielona, o ile zależy nam na przyszłości, która nie będzie jedną wielką katastrofą.

10. Ruth Wolf-Rehfeldt (ur. 1932)

Ewolucja

Cynkografia

Dzięki uprzejmości artystki i ChertLüdde, Berlin

W 1975 roku w Galerii Studio w Warszawie miała miejsce wystawa dwóch artystów z NRD: Roberta Rehfeldta i Ruth Wolf-Rehfeldt. Odbывała się ona pod hasłem zaczerpniętym z pism Lenina: „Każdy jest artystą”. Ruth Wolf-Rehfeldt — pracująca jako sekretarka w Akademii Sztuki w Berlinie Wschodnim, a po godzinach jako artystka — zaprezentowała cykl konceptualnych prac powstałych na maszynie do pisania. Na podstawie dokumentów zachowanych w archiwum galerii nie da się stwierdzić, czy praca *Ewolucja* z 1972 roku znalazła się na tej wystawie. Jest to niewielka cynkografia w formacie A4 powstała w wyniku szalenie prostej, czysto konceptualnej procedury. Tak prostej, że nawet gdyby grafika została pokazana w Warszawie, łatwo można byłoby ją przeoczyć pośród innych, bardziej atrakcyjnych wizualnie, trójwymiarowych kompozycji tworzonych na maszynie do pisania. Tu kartka papieru podzielona jest kropkowaną linią na dwie części. Po jednej stronie na górze widnieje tylko jedno słowo: EWOLUCJA. Po drugiej stronie w linię podziału strony wpisane są zbitki słów, schodzące w nieregularnych odstępach coraz niżej. Najwyżej pojawia się słowo NATURA, potem fraza NATURA I LUDZIE, później LUDZIE I NATURA, następnie LUDZIE KOŃCZĄ Z NATURĄ, a potem LUDZIE KOŃCZĄ Z LUDŹMI. Na dole kompozycji z powrotem widnieje tylko jedno słowo: NATURA.

Praca Ruth Wolf-Rehfeldt jest wierszem, w którym użyte słowa wytwarzają rytm oraz obdarzone są komunikacyjną i metaforyczną mocą. Można widzieć ją jako historyczny diagram lub opowieść o istnieniu naszej planety w kilku słowach. Pierwsza na Ziemi była natura, potem pojawił się człowiek, który podbił i podporządkował ją sobie, by ostatecznie zniszczyć ją i samego siebie. Natura jednak przetrwała i w ten sposób krąg ewolucji się domknął.

Ukazana w tej prostej pracy wizja przyszłości odśmiania nasz największy strach, ten o siebie, skrywany pod płaszczykiem obawy o przyszłość natury. Jeśli ostatecznie i nieodwracalnie ją zniszczymy, sami także zginiemy. Bez natury nie przetrwamy, ale ona przetrwa i będzie tu, kiedy nas już nie będzie, choć pewnie w jakiejś nowej formie. Natura może żyć bez nas, lecz my nie możemy żyć bez natury. Nie powinniśmy o tym zapominać.

11. Milan Ressel (1934–2020)

Sytuacja 2016

Ołówek na papierze

1973

Dzięki uprzejmości Galerii Południowoczeskiej Alšova

Milan Ressel (1934–2020) jest dziś wciąż artystą niesłusznie pomijanym. Jego rodzina wyemigrowała do Anglii z okupowanej przez nazistów Czechosłowacji. W swoich wielkoformatowych rysunkach czerpie inspirację z science-fiction i obecnej w tym nurcie dwójakiej postawy wobec nowoczesnej cywilizacji technicznej, tak samo fascynującej jak przerażającej, w zestawieniu z obojętną bujnością natury. W latach 80. czeski teoretyk Jindřich Chalupecký pisał o twórczości Ressela z perspektywy przerażająco bliskiej naszej obecnej sytuacji, w której możliwa stała się zagłada gatunku ludzkiego: „Przechodząc z rysunku i ilustracji do malarstwa motywy nowoczesnej cywilizacji zanikają [w obrazach]; zostaje tylko krajobraz, skały i roślinność, opuszczone przez ludzkość. To nie jest już świat ludzi. Ludzkość stała się zdolna do nagłego samounicestwienia. Wystarczy do tego jedna decyzja”.

12. Leon Romanow (1938–2001)

Nowe idzie (III)

Olej na płótnie

1975

Kolekcja Galerii Studio w Warszawie

Pomiędzy (III)

Olej na płótnie

1999

Kolekcja Galerii Miejskiej bwa w Bydgoszczy

Nowe idzie (III) to wielkoformatowy obraz z 1975 roku namalowany przez polskiego artystę Leona Romanowa. Praca należy do zbiorów Galerii Studio i została prawdopodobnie zakupiona po indywidualnej wystawie artysty w 1977 roku. Było to wówczas powszechną praktyką.

Leon Romanow (1938–2001) podjął w latach 60. studia na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, a po ich ukończeniu związał się z toruńskim środowiskiem awangardowym. Wraz z Ryszardem Witeckim powołał do życia Niezależną Galerię Nieistniejącą „Nie”, nakierowaną na rozmaite praktyki konceptualne. W 1971 roku uczestniczył w elbląskim Zjeździe Marzycieli wraz z innymi artystami i artystkami niedającymi się przyporządkować do tradycyjnych nurtów i poszukującymi nowej definicji sztuki. Niedługo później Romanow porzucił konceptualizm i zwrócił się w stronę malarstwa duchowego i metaforycznego, którym zajmował się już do końca życia. Obraz z Kolekcji Galerii Studio jest jedną z pierwszych prac zrealizowanych w tym nurcie tuż po zmianie postawy artysty.

Ukazane w tym dużym, pionowo zorientowanym dziele abstrakcyjne, ciemne, zielonkawe struktury podobne do chmur otwierają się na błękitną przestrzeń, co sprawia

wrażenie jakbyśmy patrzyli w górę stojąc na ziemi. Z kompozycji emanuje energia wiodąca ku nieskończoności. Siła ta jawi się jako kosmiczna i pozytywna, co dodatkowo podkreśla niosący nadzieję tytuł *Nowe idzie*. Jaka to nadzieja? Może lepszej przyszłości i nowego świata należy szukać nie tutaj, lecz w innej przestrzeni i wymiarze. Być może jest to realna przestrzeń jakiegoś miejsca, a być może stan umysłu, sfera duchowa, której nie da się wyjaśnić racjonalnie.

Drugi obraz Romanowa *Pomiędzy (III)* pochodzi z 1999 roku i roztacza zupełnie inną atmosferę. Jest znacznie mniejszy i operuje niemal wyłącznie czernią oraz innymi ciężkimi barwami. Tak jak pierwsza praca, ukazuje ciemne, skumulowane formy podobne do chmur, które tym razem zdają się ciężać ku ziemi, jak gdyby niebo waliło się nam na głowę. Dzieło wywołuje apokaliptyczne przecucie nieuchronnego końca.

Te dwa obrazy dzieli niemal 25 lat, co nasuwa pewien wniosek. Być może młody i pełen nadziei artysta spoglądał w przyszłość z przekonaniem, że wszystko jest możliwe. Wraz z upływem czasu stracił jednak pozytywne nastawienie i zaczął widzieć świat z bardziej zdystansowanej, pesymistycznej perspektywy.

Zwróćmy jednak także uwagę na to, co łączy te dwie kompozycje, czyli jasny blask bijący z obrzeży ciemnych, chmuro-podobnych form. Jest to być może znak, że nadzieja towarzyszy nam zawsze, na dobre i na złe.

13. Adéla Součková (ur. 1985)

Krok wstecz

Barwnik roślinny, pastel, węgiel na tkaninie
2022

Upload magnolii

Barwnik roślinny, pastel, węgiel na tkaninie
2022

Orzeł cesarski jako duch święty

Barwnik roślinny, pastel, węgiel na tkaninie
2022

Rysunek pełni dla czeskiej artystki Adéli Součkovéj istotną rolę w badaniach artystycznych i stanowi fundament praktyki, na którą składa się także malarstwo, video i performans. Korzystając z tego medium świadomie odnosi się ona do prehistorycznych źródeł i pierwotnej estetyki sztuki, aby podkreślić archetypiczne korzenie kultury. Na początku była ona nakierowana na naturę, lecz oderwała się od niej wraz z rozwojem cywilizacji. Twórczość Součkovéj ma także głęboko poetycki charakter i daje się odbierać na różnych poziomach, począwszy od wizualnego, po haptyczny, a nawet duchowy.

Artystka stwierdza: „[...] w rozumieniu kwestii ekologicznych szalenie istotna jest emocjonalna lub duchowa więź z ziemią. Idea, że nauka tradycyjnego rzemiosła zbliża nas

do ziemi i ludzi skłoniła mnie do sięgnięcia po światłokopię i barwnik roślinny”. Na wystawie pokazujemy trzy świeże, wielkoformatowe prace na tkaninie z 2022 roku. Součková zgłębia w nich wcześniejsze zainteresowanie ciałem ludzkim z punktu widzenia natury i pierwotnej energii. Jej sztuka odsunęła się jednak daleko od rzeczywistości, w której artystka żyje i funkcjonuje. Z tego powodu włączyła niedawno w proces twórczy internet, czym otworzyła go na dzisiejszym stechnologizowany świat.

14. Maja Smrekar (ur. 1978)

Zestaw umożliwiający przetrwanie w Antropocenie
Instalacja w technice mieszanej i projekt badawczy
2014

Twórczość słoweńskiej artystki Mai Smrekar jest dobrze znana w międzynarodowym środowisku artystycznym i naukowym. Opiera się na ścisłej współpracy w tworzeniu łączących rozmaite koncepcje projektów, takich jak performans, instalacje, prace *site-specific*, video, warsztaty, wykłady, dyskusje i teksty. Smrekar porusza w swojej sztuce tematy ekofeminizmu, relacji międzygatunkowych, technologii i ideologicznych struktur społecznych.

Prezentowana tu instalacja powstała jako rozłożony na części zestaw umożliwiający przetrwanie w trudnych warunkach. Zawiera on linę lnianą, ścierny pęczek oraz inwazyjne rośliny, akację i bambus. Służy zasadniczo jako zbiornik na wodę, która spływa przez filtry i bambusową rurkę do zaimpregnowanego pęczka. W szufladkach znajduje się podstawowe wyposażenie na wypadek katastrofy, np. czujnik promieniowania radioaktywnego, tabletki z jodyną, maska ochronna. U góry zainstalowany jest dwuczęściowy, drewniany element ze zdejmowaną siatką, który może służyć jako ochrona przed słońcem, sieć do łapania ryb, widły lub kusza. Mobilny zestaw odnosi się do znikających kultur i lokalnych obiegów gospodarczych wchłanianych przez nowoczesny kapitalizm. Stanowi także wyraz krytyki ekologii jako ideologii upatrującej „rozwiązania” problemu zmiany klimatu w funkcjonującym obecnie kapitalizmie. Ponieważ jego brutalną zasadą jest przetrwanie najsilniejszych, często przedstawia się go jako zjawisko naturalne i neutralne.

15. Superflux (zał. 2009)

Morza już nie giną

3-kanałowy film, 2'49"
2022

Produkcja w dialogu z Safe Seaweed Coalition oraz we współpracy z Cream Projects i Davidem Vélezem, Superflux to powołany w 2009 roku przez Anab Jain i Jona Arderna interdyscyplinarny kolektyw zajmujący się dizajnem, refleksją nad doświadczeniem przyszłości, badaniami i twórczością artystyczną. Podejmując tematykę zmiany klimatu, autonomii algorytmów, przyszłości pracy i ponadludzkiej polityki Superflux uświadamia widzom złożoną i wielowarstwową naturę stojących przed nami wyzwań.

Video *Morza już nie giną* to wizja farmy wodorostów za około 30 lat, kiedy to wdrożenie nowych przepisów, procedur i technologii doprowadzi do rozkwitu przemysłu wodorostowego. Zaczynamy wysoko nad poziomem morza, gdzie obserwujemy liczną społeczność osób zajmujących się hodowlą wodorostów, technologią i innowacjami, a następnie nurkujemy pod powierzchnię wody, gdzie jak okiem sięgnąć widać tylko kręte wstęgi listownicowców. W świecie, który tak dużą wagę przywiązuje do uprawy i zastosowania glonów otwierają się całkiem nowe możliwości architektoniczne, technologiczne, kulturowe, kulinarne i zawodowe.

16. Suzanne Treister (ur. 1958)

Wybrane prace z cyklu *TECHNOSHAMANIC SYSTEMS – Nowe, kosmologiczne modele przetrwania*

Druk cyfrowy na papierze

2020 – do dzisiaj

Dzięki uprzejmości artystki, Annely Juda Fine Art, Londyn i P.P.O.W. Gallery, Nowy Jork

Suzanne Treister jest londyńską artystką wypowiadającą się przy użyciu różnych mediów, m.in. video, internetu, technologii interaktywnych, fotografii, rysunku i akwareli. Interesują ją ekscentryczne narracje i niekonwencjonalne obszary badań, w których ujawniają się struktury spajające władzę, tożsamość i wiedzę. W swoich trwających często po kilka lat projektach Treister poddaje istniejące taksonomie i historie fantastycznej reinterpretacji, by pokazać ukryte i niewidzialne siły oddziałujące w świecie – korporacyjne, wojskowe, czy też paranormalne. W jej działaniach stale obecny jest wątek relacji między nowymi technologiami, alternatywnymi wierzeniami, społeczeństwem i potencjalną przyszłością ludzkości.

W szeroko zakrojonym, multimedialnym projekcie *TECHNOSHAMANIC SYSTEMS* (na wystawie pokazujemy wybór *Diagramów projektowych* i innych rysunków z tego cyklu) artystka prezentuje techno-wizjonerskie, niekolonialne plany związane z techno-duchowymi, alternatywnymi wizjami przetrwania na planecie i zasiedlania kosmosu. Treister wyjaśnia: „Stosując w tytule tego projektu termin technoszamanizm pragnę rozszerzyć i przeformułować jego obecną definicję. Nadaję mu kosmiczne oddziaływanie kształtujące światopogląd, zgodnie z którym rozwoju technologii nie napędza już ekonomia głównego nurtu, korporacje i rządy, lecz jest ona konstruowana na nowe sposoby, by zapewnić szczęśliwą przyszłość globu”.

Pracę tę pokazujemy na samym końcu wystawy, ponieważ stanowi ona autentyczne przekroczenie podziału na pierwotną naturę i (ludzką) technologię, otwierając wrota nowych czasoprzestrzeni. Wierzymy, że radykalna wyobraźnia może przyczynić się do zmiany, o ile użyjemy jej wspólnie. Treister dodaje: „Przez długi czas przedstawiciele różnych kultur mieli bardziej holistyczne spojrzenie na świat i dostrzegali, że wszystko się ze sobą łączy. W ostatnim czasie pogląd ten zyskał potwierdzenie naukowe i większą popularność dzięki powiązaniu go

z teorią kwantową. Mam więc nadzieję, że coraz więcej osób z różnych dziedzin coraz lepiej rozumieć będzie wagę myślenia holistycznego i współpracy w rozwiązywaniu światowych problemów, by przyszłość była lepsza. Mam tu na myśli polityczki, naukowców, korporacje, artystki, myślicieli i wszystkich innych, zwłaszcza jeśli chodzi o wdrażanie supernowoczesnych technologii, na przykład związanych z wyprawami w kosmos, które niosą ryzyko zniszczenia nie tylko eksploatowanych asteroidów, ale także całego wszechświata”.

17. Ondřej Trhoň (ur. 1993) and Nela Pietrová (ur. 1995)

Sen w kolorze wiśni

Interaktywna opowieść (gra tekstowa)

Instalacja przestrzenna: bloki betonowe, metal, gleba, rośliny ziemniaka

2023

Co jeśli pod naszymi stopami i za wąskim horyzontem naszego antropocentrycznego spojrzenia rozciąga się rozległy, fantastyczny świat? Prezentowany tu interaktywny esej o charakterze przygodowej, spekulatywnej fikcji zabiera nas na krawędź świata i percepcji człowieka. Bohaterom, którzy zasnęli oparci o pień drzewa ukazuje się przeszłość i przyszłość niewielkiego skrawka ziemi przed nimi. Ta pozornie sielska, może nieco futurystyczna fantazja osadzona w Europie Środkowej gmatwa się, gdy ludzka podmiotowość obserwatorów rozplywa się w leżącym u ich stóp błocie. Na tej samej zasadzie, na której ziemniaki mogą w postkolonialnych czasach rosnać wszędzie, widzowie mają możliwość wyboru ścieżki, którą podąży ta opowieść. Należy jednak zachować ostrożność. Podobnie jak snując fantazje o pięknie natury czy oświeconym umyśle ludzkim, także w tym przypadku możemy trafić nie tam, gdzie zamierzaliśmy.

Twórczość Trhoňa sytuuje się na przecięciu teorii (np. gier video), sztuk pięknych i krytyki kultury. Kształtują ją wpływy akademickie, współczesne prądy myślowe, awangardowe gry video, popkultura. W nowym projekcie interaktywnej opowieści stworzonym na wystawę artysta rozszerza wykorzystywane wcześniej tryby zaangażowania widza w celu wygenerowania doświadczenia „finalnej formy” dzieła sztuki. Poglądowa instalacja przestrzenna stworzona we współpracy z Nelą Pietrovą roztacza spekulatywną wizję przyszłości przeżywanej w czasie rzeczywistym w trakcie wizyty w galerii.

Praca autorstwa Ondřeja Trhoňa i Neli Pietrovej powstała przy szczególnym wsparciu Alex Petrovej.

ENG

“The Future Should Always Be Better” stated a neon work by artist Sharon Lockhart hanging on a facade of Warsaw’s Palace of Culture and Science, where Galeria Studio is located, in the summer of 2022. The slogan could be read as encouragement at a difficult time, bringing hope for a better future. But its imperative tone actually causes doubt: Is our future going to be better? Is that even thinkable these days?

A year later we are opening an exhibition entitled “Imagine a Breath of Fresh Air.” The exhibition is being prepared at a time when we have barely started to recover from the effects of a global pandemic, when the devastating Russian war in Ukraine almost reaches the border with Poland, and with many other no-less-serious conflicts worldwide. All the while we face many humanitarian crises, uncontrolled inflation, an energy crisis and a looming food crisis, and climate disruption is taking its toll in the background. Its consequences are already apparent on many levels, and yet we do not fully admit to this reality.

Therefore, it is not surprising that our current outlook is very distant from the utopian visions of the past: those full of unbound love, harmony with nature and reciprocity between humans and other species, not to mention the well-known socialist visions of “commanding the wind and the rain,” going into space and controlling not only weather conditions but also other planetary processes, all in the name of techno-optimism. Rather than the courage to embark on unrestrained utopian plans, today’s visions of our future are accompanied by anxiety and black scenarios. There will inevitably be a future, even if it is one after the extinction of our species. But perhaps there are more promising prospects after all.

This group exhibition elaborates on the theme of both utopian and dystopian visions of the future (and human survival) on several levels, involving projects by a number of Czech, Polish and international artists with both historical as well as contemporary pieces, some of them prepared especially for this occasion. Conceptually, we are representing two main strategies of survival which are in contrast at first sight, but which make apparent many intersections and connections, as well as critical stands, which might lead to a multi-layered conversation and begin to shape some possible paths to take. These two approaches are also spatially divided between the two floors of the gallery. One section presents techno-optimistic ideas of the future, which might be associated with science-fiction—namely the genre of so-called solar-punk—while the other deals with the concept of returning to tradition and (our) nature.

The artworks and art projects in the lower part of the gallery examine critically the aforementioned solar punk visions and ideas about the future, linking green living with state-of-the-art technology, science and “progress,” as well as various strategies for survival in a dystopian, even post-human world. The exhibition narration starts with *Fluxus Island in Décollage Ocean*, a 1963 piece by Nam June Paik (1932–2006), a fictional map where the reality of the late 60s Western art world is mixed with absurd, utopian and visionary projects.

Introducing historical positions by different artists from various geopolitical contexts makes us realize that the problems we are dealing with in our show are not new—besides Nam Jun Paik, we are showing works by Ruth Wolf-Rehfeldt (b. 1930, Germany), Milan Ressel (1934–2020, Czech Republic) and Leon Romanow (1938–2001, Poland), whose painting *New Is Coming (III)* from 1975 is from the Galeria Studio Collection. Looking from the perspective of here and now, it is intriguing that after so many years these historical artworks add so much to the current discourse, with their envisioning of what was yet to come, and gaining even additional, sometimes surprisingly pessimistic meaning.

The exposition on the lower floor continues to unfold alternative narrations, created in various artistic media. Some of the works presented here stem from pure and unbound imagination, while others are based on comprehensive scientific research. A positive future where technology not only coexists with nature, but also helps it to develop and grow, is the subject of a video work by Superflux—a design and experiential futures company connecting visionary solutions with in-depth research of current crises and their possible aftermaths. The New York-based artist Joshua Citarella invites viewers to take part in his game and to choose a possible future from different scenarios based on his interviews with diverse artists, thinkers, and members of Gen-Z. The spatial collage of works by the Hungarian artist Mark Fridvalszki invites us to contemplate both a spiritual and physical breakthrough, a transformative trip to another space. In contrast to Superflux’s positive proposal, this part of the exhibition finishes with a wall diagram and a free-standing object prepared by emerging Czech artist Gabriela BK, who draws a vision of how to survive after an apocalyptic event, when even the water is no longer drinkable.

The upper space of Galeria Studio explores our future through various strategies of degrowth, deceleration or sustainable living in harmony with nature. At the top of the stairs a photograph by Polish artist Diana Lelonek introduces us to this second part of the narration. Her work *Ministry of Environment Building Overgrown by Central European Mixed Forest* addresses the absurdity of the government’s relationship to the climate crisis. Shortly after the work was made the Polish Ministry of Environment was transformed into the Ministry of Climate and Environment, falsely suggesting that the Polish government pays special attention to climate change. It is clear from their actions, however, that this is only a cosmetic response, and the actuality is quite the opposite. Perhaps such hesitation and neglect will lead to Lelonek’s piece becoming a reality for such institutions one day.

Almost a decade before Gabriela BK, the Slovenian artist Maja Smrekar proposed her vision of life after a significant and irreversible crisis, when a return to civilization as we know it is no longer possible. Other works in this part of the exhibition, such as the immersive video and installation by the Polish artist Kinga Kiełczyńska, take a post-human perspective, where nature takes over and reclaims the mess that humans have spoiled the planet with. Here

we can also consider our future with a pinch of salt—the Czech artist Eva Jaroňová looks at the power of nature in an ironic way, whereby human remains might become nutrients for growing plants. The upstairs presentation ends with a series of works by Suzanne Treiser, in which she combines a technological and spiritual approach to nature and cosmology.

The multiple narratives present in the exhibition travel through time, and also beyond real time, to explore visions of the future on as many levels as possible; where geopolitical orders and divisions might have no significance, and our future is not only an individual but rather a collective matter. The exhibition might create an impression of escapism—permeated as it is by different forms, dream realms, fictional scenarios and old utopian ideas—but the purpose of the show is not to escape into the unreal, leaving what we have created here on Earth behind. On the contrary, we hope that by combining a selection of artworks and projects, hints of possibility will begin to emerge, from which a way out of today's situation—that is oppressive on many levels—can slowly be carved. When it seems there is nowhere to run, we can try running into the future—and from there, start to reshape the present.

Barbora Ciprová, Veronika Čechová, Tereza Jindrová, Karina Kottová (Jindřich Chalupecký Society curatorial collective) and Paulina Olszewska (Galeria Studio, Warsaw)

INFORMATION ABOUT THE ARTISTS

1. BCAA System (est. 2017)

No ~ one Is an Island
Video, 10'47"
2019

"There once was a plentiful land—or perhaps, it is yet to be—populated with diverse creatures and organisms, mutually nurturing the common web underneath, inside or above them. But balance is always illusory. Things started to change. As if a slinky shadow was cast upon the hills, moors and valleys of the whole wide world. The winds grew stronger, the plants languished, the droughts dried the rivers into frayed, vanishing blue ribbons. All the tissues, structures and substances shivered. Everyone felt it differently, but yet the same. Something was on the move..."BCAA Systems' audiovisual tale emerges in a soft intertwined process—it stretches across a video, a music compilation, and even the physical shapes of the spatial installation in one of the gallery's niches. All the parts overflow into one another: fragments of the compilation being layered as a soundtrack, shatters of narration escaping the frame into the audio-space. The creatures, feelings and landscapes that fill this multifaceted story with sounds and images were born through a special deck of fantasy cards shaped by a collective discussion of pain and desires—the most personal and global, the planetary and even those that future-stars might have the moment before fusion.

BCAA System collective is an artistic platform working in the field of audiovisual culture. It creates a broad multidisciplinary network presenting exhibitions, music, concerts and web channels. The content and form of their work is influenced not only by the world of art and post-club music, but also by game design, 3D environment creation, biology, ecology, philosophy and sociology.

2. Gabriela BK (b. 1996)

post_dirt: experimental tools for a post-civilisation collapse future

Vermipack

Combined technique (upcycled wine bag, Phragmites Australis, Juncus Conglomeratus, plastic, metal)
2022

10_ft_under

Combined technique (concrete, iron, Phragmites Australis, Salix, glass, cork, wax, pitch, agar)
2023

Gabriela BK is a Czech-American activist and visual artist currently based at the ArtMill Center for Regenerative Art in Western Bohemia. Gabriela BK is the Director of ArtDialog, a non-profit organization focused on environmental education and climate adaptation, and has worked for over a decade in the movement for social and environmental justice, both in the USA and Europe, with various non-profit and grassroots organizations.

In her body of work *post_dirt* BK offers glimpses of hope and possible solutions to the ongoing environmental crisis in the form of an elaborate mind map based on her long-term research. She also explores the opposite outcome through a set of objects imagined as made in a world of environmental collapse, where the remnants of humankind need to rely and survive on the relics and debris of civilization in post-humanist collaborations with natural technologies.

In preparation for survival amidst deteriorating ecological and geopolitical conditions, this mixed media work connects key moments of agricultural history to imagine a future after the Anthropocene. As an exploration of possible existences within post-societal and post-environmental collapse, the installation includes objects with distinguishable DIY aesthetics—a seedbank and a portable vermipack: a compost- and fertilizer-making backpack, made of upcycled and found bags and woven straps. The vermipack acts as a low-tech protective apparatus where a human becomes the steward of other more-than-human agents, protecting and caring for the worms living within it, that regenerate soil from which humans can grow the food necessary for survival. The cement seed bank stores a variety of heirloom seeds cultivated and exchanged over the past four years through the ArtMill Center for Regenerative Art where BK runs ArtDialog. All the objects/prototypes in BK's installation focus on the survival needs of human and more-than-human agents, on the regeneration of human body and soil alike.

This research-based work was inspired by *Parable of the Sower* by Octavia Butler, a science-fiction novel written in 1993, which takes place in post-societal and post-environmental collapse in the year 2024.

3. Joshua Citarella (b. 1987)

Choose Your Future

Dye sublimation prints on dibond, single channel audio, 26'20"
2021

Read by: Caroline Busta, Mat Dryhurst, A.M. Gittlitz, Daniel Keller, Anna Khachiyani, Holly Herndon, Lil' Internet, Jack Wagner and Joshua Citarella

Written by: Margo Bergamini, Nick Bird, @manletpill, David Noel, Abbey Pusz, D.Z. Rowan and Joshua Citarella

Joshua Citarella is an artist and internet culture researcher based in NYC. He examines contemporary subcultures emerging online, and documents their politics and aesthetics. He maintains a popular Patreon account, a Twitch stream, and a Discord channel tied to his high-profile Instagram presence. Through these platforms, he distributes content in the form of podcasts, live streams, digital publications and artworks. For *Choose Your Future*, Citarella commissioned a group of artists, thinkers, and Gen-Z memers to write short, wiki-style descriptions of fantastical future scenarios. Writers were instructed to copy/paste existing wikipedia entries and "play mad libs" with the nouns and dates. Drawing on movements from the past, these short stories recombine political history to anticipate long tail ideologies and factions that may soon emerge. Each of the hexagon prints features a scenario linked to a podcast in which the accompanying texts are read aloud by different people.

Choose Your Future takes the hyperbolic imaginings of young people, raised on the internet, and puts their words directly into the mouths of content creators. In this way, the project emulates the signal amplification that occurs through social media, as radicals move from the anonymous fringe into the verified mainstream. Freedom of choice moves within uniform parameters, similar to a playing field or like characters in a video game. According to Citarella, not only are our working lives "memeified" and "gamified," shaped by memes and video games, but the rules our imagination obeys are also dictated by the technologies we use.

4. Mark Fridvalszki (b. 1981)

Ad Futura, Ad Inexplorata

CWU-1/P overalls (1960), patches, metal construction
2021

Gonna Do, Gonna Do, Gonna Do

Gouache on aged paper
Quotation from Moodyman (1997) 2020

Courtesy of the artist

Tribute to the A

Gouache on aged paper
2021

Here We Go!

Digital print in 4 stages on aged paper edition 3+2AP
2021
Courtesy of the artist

Get High

Digital print
2021

Beam Me Up

Pigment transfer, acrylic on canvas
Quotation from by Babylon Zoo (1996)
2022

"When we think of the present, we often feel as if we were wandering in a dark forest overgrown by dense vegetation, looking for a way out to the light, toward some optimistic future," writes Mark Fridvalszki about his assemblages *Ad Futura, Ad Inexplorata*. "If we change perspective, leaving the ground behind, observing the events from a bird's eye view, we notice that a thick, grey cloud appears on the skyline that seems impenetrable, covering the horizon as a spherical roof. People in different regions live their lives within this planetary dome, according to the unquestionable norms of capitalist hegemony. (...) We have neither the energy nor the imagination left to rewrite the rules of the game or the chance for a breakthrough."

Among the works of Fridvalszki presented here, the central piece is an orange overall suit designed for test pilots of the U.S. Air Force. Patches have been added by the artist with slogans such as "Ad Futura, Ad Inexplorata," (Into the Future, Into the Unknown), and "Towards the Light, Forward and Up," (a 1963 quote from Laura Huxley), suggesting that there might still be a way out of our multilayered crises, physically or spiritually. A way of transcending our gloomy earthly realities and exploring other, brighter spaces, within ourselves, in the universe, in the future. As often in Fridvalszki's work, the ensemble, which also includes wallpaper and a selection of paintings and prints, plays with diverse associations of science fiction fantasies, altered states of consciousness, and artistic experimentation. It encourages us to imagine a future again, to "fight ourselves through the grey cloud."

5. Seana Gavin (b. 1977)

After the Floods

Hand cut paper collage on foam board
2017

Evergreen Metropolis

Hand cut paper collage on foam board
2017

Tropical Planet
Hand cut paper collage on foam board
2017

Holiday Home
Hand cut paper collage on foam board
2017

Seana Gavin is a London-based artist creating immersive, fantasy landscapes in the medium of collage. Her work is inspired by a love for nature, visits to botanical gardens, passion for ancient and non-European cultures and their notions of time, her father's collection of utopian sci-fi books from the 60's, her childhood spent in Woodstock and psychedelic drugs. She decorates supernatural landscapes—paradisiacal as well as apocalyptic—with everything from exotic animals and geometric skyscrapers to alien planets and disco balls. She tries to visualise timeless landscapes where past and future coexist and merge.

Due to her background collaborating on stage design, her images have a strong sense of space, inviting viewers to enter and inhabit them. As the artist says: "I want to give the viewer a sense of escapism. [...] In my collage work, some of the environments and landscapes I create have a sense of utopia to them. [...] I like viewers of my work to feel like they're physically entering a space, and I definitely intend for them to have possibly euphoric feelings when they're looking at my work. But sometimes my pieces have a darker side, which could be a leftover from my experimentation with psychedelics in my youth. These moments can subconsciously influence my work. I think in life you can't appreciate the highs without the lows, it's important to have both."

For "Imagine a Breath of Fresh Air" we have selected a pair of contrasting works for each part of the exhibition. *Evergreen Metropolis* makes one of the most explicit visual references to solar-punk—although its aesthetic is not really futuristic but retro (and therefore gives us a nostalgic feeling of futures past—the sci-fi imagination of our ancestors). In opposition to its skyscrapers, we present *Holiday Home*—secluded retro-futuristic architecture, bringing us already much closer to nature, but also possibly depicting a version of a techno-optimistic future, one where survival is not possible for the masses in big cities, but just for a small chosen group (i.e. the rich and powerful).

On the upper floor we combine the post-catastrophic image *After the Floods* (probably one of the most disturbing images of the obliteration of human civilisation in the exhibition), with *Tropical Planet*—an otherworldly scene bursting with life, where different forms coexist with no sign of human presence. Most likely a very realistic vision, that is, of a far, or maybe not so far future.

6. Eva Jaroňová (b. 1984)

Mycelium (from the series *The World Passes Through Human*)

Watercolor on paper
2021

Untitled (from the series *The World Passes Through Human*)
Watercolor on paper
2021

The Underwater World (from the series *The World Passes Through Human*)
Watercolor on paper
2021

Untitled (from the series *Changing Perspectives*)
Watercolor on paper
2019

Untitled (from the series *Changing Perspectives*)
Watercolor on paper
2019

It Won't Be Like This
Digital print on textile
2023

"People have been using nature since time immemorial. But at some point, they started to draw too much from it. The age-old cycle of nutrient cycling was disrupted. Those who realized their sins decided to sacrifice themselves. Nature will take from the rest what is rightfully hers." (from Jaroňová's text *Hopeless Prospects*). Jaroňová's work is known mainly for its illustrations, which are a colourful mix of links to social problems, clichés, the struggle of good and evil and the human psyche. The heroes, or rather the victims, of her illustrations move in playgrounds full of black humour, which are built on references to pop-culture, childhood and feminism, and lately also eco-feminism. In bizarre compositions, the author tells stories based on their end in a comic way—melancholic and disturbingly familiar.

7. Nam June Paik (1932–2006)

Fluxus Island in Décollage Ocean
Print on paper
1963
Courtesy of Peter Wenzel Collection

Fluxus Island in Décollage Ocean
Print on canvas, edition 28/30
1962–1989
Courtesy of Peter Wenzel Collection

This iconic piece by Fluxus member Nam Jun Paik was one of our initial sources of inspiration for the long-term collaborative discursive research project and exhibition we initiated as Jindřich Chaloupecký Society under the title *Islands: Possibilities of Togetherness*. The current exhibition, "Imagine of a Breath of Fresh Air," realized in close collaboration with Paulina Olszewska and Galeria Studio in Warsaw, is already the fourth chapter in this series. The notion of an abandoned island serves here

as an imaginary platform for projecting both utopian and dystopian visions, and scenarios for a future pictured by “escapists” from the contemporary global crises.

Looking back at Fluxus, we find real attempts (mostly led by George Maciunas) to buy an island in the Caribbean and turn it into an artists’ cooperative. Nam Jun Paik’s drawing of a utopian island map is permeated with urban boulevards, subway stations, galleries and monuments named after Fluxus members or famous pop stars (e.g. the statue of Marilyn Monroe), as well as visionary political projects, such as a hospital where babies need to give their consent to be born, or an underground canal used by the Warsaw resistance. The map seems to transport all the issues of Paik’s own times into “paradise,” twisting them around in absurdity, play and irony. It describes a place where existing structures, histories and norms eat their own tails in order to become something else and yet remain familiar.

8. Kinga Kielczynska (b. 1972)

Courtesy of Infinity (Voices)
Video HD, binaural sound, 10’00”
2021–22
Courtesy of Exile Gallery

The video *Courtesy of Infinity (Voices)* by Polish artist Kinga Kielczynska, takes as its starting point Alan Weisman’s *The World Without Us*, a non-fiction book published in 2007 which explores what might happen to both the natural and built environments if humans suddenly vanished. It is a slow meditation on material durability and the fragile balance of various ecosystems. According to Weisman, radioactive waste, bronze statues, plastics, and Mount Rushmore would be among the most long-lasting evidence of human presence on Earth. The video responds to it with a visual record of abandoned funfairs and shopping malls, the entrance to Biosphere 2, a wrecked highway, abandoned vehicles, and a collection of pictures from a failed art project in the Colombian forest.

In the book, there is no unifying narrative, single-chapter overview, or thesis. Likewise, the video has a fluid framework of gradual metamorphosis achieved by frame interpolation. The artist has used this technique to animate still images. Creating video frames out of “thin air,” generating movement where none previously existed, creates an illusion of motion vertigo.

The video is accompanied by a dialogue of questions alternating between two voices: human and robotic. An AI voice generator was used to produce the robotic voice. The algorithmic suggestions of the Google search engine are used to build questions which sprout one after the other into infinity. Progress, growth, and change are the topics under discussion. The sound is mixed using the binaural technique to create a 3D audio effect that simulates sound as if heard live.

9. Diana Lelonek (b. 1988)

The Ministry of Environment Building Overgrown by Central European Mixed Forest
Photograph
2017
Courtesy of lokal_30

Forms of Survival
Video, 8’00”
2020

Diana Lelonek is well-known in Poland for combining art, research, science and activism. Her projects are critical responses to processes of over-production, unlimited growth, and our unsustainable approach to the environment.

Her video *Forms of Survival* is based on real communication with various art institutions during the Covid-19 pandemic, however she pushes the idea of the forced cancelation of cultural events further and develops a scenario whereby these institutions begin to take on various new roles in an attempt to adapt to present-day conditions, and face future challenges connected with multi-layered crises, especially environmental. Exhibition spaces are transformed into housing for climate refugees, gallery workers re-naturalize rivers through a community effort, beehives are erected on the roof of a museum, and surrounding areas are transformed into agrarian fields. Curators change their discourse of art, and merging with nature becomes an ultimate goal for some. From within the art field we can take this fictitious story self-critically, as an impulse to constantly closely evaluate when we might reach the point where exhibition making should be replaced by more direct practical actions.

While believing in the important role of art and art institutions for societal changes towards higher sustainability, at the same time we know that it is necessary to push for significant changes in fields other than art. Therefore, we have decided to accompany Lelonek’s video with her digital collage of the Ministry of Climate and Environment, which was presented in the form of a billboard campaign in the centre of Warsaw in 2017 to protest the logging of the Białowieża Forest. The image of the ministry overgrown by Central European mixed forest reminds us that, amongst our cultural institutions, we have to insist on politics becoming much greener if we want to still face some future that won’t be complete misery.

10. Ruth Wolf-Rehfeldt (b. 1932)

Evolution
Zincography
Courtesy of the Artist and ChertLüdde, Berlin

At Galeria Studio in Warsaw in 1975 there was a show by two East-German artists: Robert Rehfeldt and Ruth Wolf-Rehfeldt. This exhibition was accompanied by a quote from Lenin’s writings: “Everyone is an artist.” Ruth Wolf-

Rehfeldt—secretary at the Art Academy in East Berlin by day and artist by night—presented a series of typewritten conceptual works. From the documents preserved in the gallery archive it is impossible to tell if her 1972 work *Evolution* was a part of the show or not. It is a small A4-size zincography print made in a very simple, purely conceptual way. So simple that even if it had been presented in Warsaw, it might easily have been overlooked amongst the other visually more attractive three-dimensional typewritten compositions. In *Evolution* the sheet of paper is divided into two with a dotted line. On the top of one side only the single word EVOLUTION has been typed. In the second part, combinations of words are placed along a dotted line, gradually but unevenly moving downwards. First appears the word NATURE, then the sentence NATURE AND MEN, after it MEN AND NATURE and MEN END NATURE, which then changes to MEN END MEN. The composition finishes with one word again: NATURE.

Ruth Wolf-Rehfeldt's work is a poem in which the words used build a certain rhythm, as well as containing a strong communicative and metaphoric power. The typewritten artwork could be read both as a historical diagram as well as a short story on the existence of our planet. What appeared first on Earth was nature, afterward came human beings who with the time appropriated and dominated nature to finally terminate it and shortly after themselves also. Nevertheless, nature had the power to survive and rebirth itself, and this way the circle of evolution is closed.

The vision of our future created by the artist in this simple work reveals our biggest fear—for ourselves—which is apparently hidden under our fear for the future of nature. The final and irreversible destruction of nature, caused by us, actually leads to our own demise. We will not survive without nature, but nature will. We will be gone, but nature will still be there, probably in another new form, but still. Nature can live without us but we cannot live without nature. This we should not forget.

11. Milan Ressel (1934–2020)

Situation 2016

Pencil on paper

1973

Courtesy of South Bohemian Gallery

Milan Ressel (1934–2020) is an artist who is still unjustifiably overlooked today. His family emigrated to England after the Nazi occupation of Czechoslovakia. His large-scale drawings seem inspired by science fiction and its dichotomous relationship to modern technical civilization, both dazzling and terrifying at the same time, juxtaposed with the indifferent lushness of nature. The Czech theorist Jindřich Chaloupecký wrote about Ressel's work in the 1980s from a perspective scarcely suited to our current situation, close to the possible extinction of the human species: "When they move from drawing and depiction to painting, the motifs of modern civilization in [the paintings] disappear; all that is left is a landscape, rocks and vegetation, now bereft of humanity. This world seems

no longer human. Indeed, humanity today has the potential to quickly exterminate itself. It just takes one decision."

12. Leon Romanow (1938–2001)

New Is Coming (III)

Oil on canvas

1975

Galeria Studio Collection, Warsaw

In-Between (III)

Oil on board

1999

Courtesy of Galeria Miejska bwa in Bydgoszcz Collection

New Is Coming (III) is a large-scale painting from 1975 by Polish artist Leon Romanow. The work belongs to the collection of Galeria Studio and was probably acquired after a solo show there by the artist in 1977; this being a common procedure at that time.

Leon Roman (1938–2001) studied in the 1960's at the Art Faculty of Mikołaj Kopernik University in Toruń, Poland, and after his graduation he joined a group of Toruń avantgarde artists. Together with Ryszard Witecki he created the Independent Non-existing Exhibition Space "NO", a place focused on various conceptual art practices. In 1971 he attended the "Dreamers' Convention" in Elbląg, Poland, a symposium gathering artists whose art could not be classified within traditional genres and who looked for another definition of art. Shortly after Romanow abandoned his conceptual activities and turned to spiritual and metaphorical painting, a practice he continued till the end of his life. The painting from the Galeria Studio Collection is one of the earliest of these new works, made almost immediately after this significant change in his approach.

The large vertical painting consists of abstract, cloud-like, dark and greenish structures, which open up onto a bright blue space, as if we were standing on the ground and raising our heads to look up. What emanates from the composition is an energy that leads towards infinity. This power could be described as cosmic and positive, as is additionally emphasized by the title. *New Is Coming (III)* brings hope. But what kind? Maybe it's a better future and a brand new world, not where we are but in another space and a new dimension. This space could be real, connected to a physical place. It could also be a state of mind, a spiritual sphere, which cannot be rationally described.

A second painting by Romanow from 1999, *In-Between (III)*, is present at the show and has a completely different atmosphere. It is significantly smaller and painted mostly in black and other overbearing colours. It similarly consists of a composition of dark accumulated cloudy forms, which this time seem pulled towards the ground, as if the sky were about to fall on our heads. There is definitely an apocalyptic feeling that the end is near incorporated into the perception of the work.

There are almost 25 years between *New Is Coming (III)* and *In-Between (III)*, which might bring us to an interesting conclusion. Maybe the artist, still young and full of hope, first looked to his future as if anything was possible. Then, with time, he lost his positive attitude and started to perceive the world in a more distanced and pessimistic way.

But let's also look at what unites these two compositions—a bright glow which appears on the edges of dark cloudy forms; suggesting hope is a feeling which will accompany us no matter what, in good and in bad.

13. Adela Souckova (b. 1985)

Step Back

Natural dye, pastel, charcoal on textile
2022

Magnolias Uploaded

Natural dye, pastel, charcoal on textile
2022

Imperial Eagle as a Holy Ghost

Natural dye, pastel, charcoal on textile
2022

For Czech artist Adéla Součková, drawing plays an important role in artistic research and is the basis for a practice which also includes painting, video and performance. In using the medium of drawing, she consciously relates to a prehistoric manner and primary aesthetic of art making to emphasize the archetypal roots of a culture which was strongly oriented towards nature but lost this connection with the development of civilization. Work by Adéla Součková is also heavily poetic in nature and can be perceived on various levels: from the visual to the haptic or even spiritual.

As the artist declares, "(...) it is crucial to have an emotional or spiritual relationship with the land in order to comprehend ecological issues. The idea that learning traditional crafts could bolster the relationship between the land and people led me to blueprinting and natural dyes." In this way she also gives us a context for understanding her process of creating art. For "Imagine a Breath of Fresh Air" we have chosen three large-scale works on textile, made recently in 2022. The artist continues her earlier interest in the human body in the context of nature and its primary energy. Nevertheless the work has moved strongly away from the reality she lives and functions in and she has therefore recently expanded her process to combine it with the internet and technology oriented reality of today.

14. Maja Smrekar (b. 1978)

Survival Kit for the Anthropocene

Mixed-media installation and research project
2014

The work of Slovenian artist Maja Smrekar is well established within the international art and science milieu. Her practice is based on profound collaborations to develop cross-conceptual productions that include performances,

installations, site-specific art, videos, workshops, lectures, talks, and texts. She uses her artistic voice to speak to ecofeminism, inter-species relationships, technology and ideological structures in society.

The installation *Survival Kit for the Anthropocene* is designed as a disassembled and displayed mobile survival kit. The kit, combining autochthonous flax rope and pig bladders with invasive acacia and bamboo, is basically a water reservoir with impregnated pig bladders, into which water flows, through filters, along a bamboo tube. Drawers contain basic items for an apocalypse, such as a radioactivity indicator, iodine tablets and a protective mask. Attached at the top is a two-tiered wooden implement with a removable mesh which can serve as a shade or a fish net, a pitchfork or a crossbow. The mobile survival kit serves as an analogy for disappearing cultures and local economies that dissolve into the pool of modern capitalism, as well as a critique of ecology as an ideology that "solves" climate change within global neoliberal frameworks, and therefore within existing capitalist paradigms. The latter are often portrayed as a neutral, natural phenomenon, primarily through one association—the brutal mechanism of the survival of the most powerful.

15. Superflux (est. 2009)

The Seas Are No Longer Dying

3 channel film, 2'49"
2022

Produced in conversation with Safe Seaweed Coalition. In collaboration with Cream Projects and David Vélez. Founded by Anab Jain and Jon Ardern in 2009, Superflux is a boundary-defying design and experiential futures company, as well as a research platform and art practice. From climate change to algorithmic autonomy, the future of work to more-than-human politics, their work aims to confront diverse audiences with the complex and deeply interconnected nature of the challenges we face today.

The video installation entitled *The Seas Are No Longer Dying* imagines a seaweed farm approximately 30 years from now, where the implementation of new regulations, protocols and technologies have created a flourishing seaweed industry. Beginning high above sea-level to survey a vast community of seaweed growers, technologists and innovators, we then plunge beneath the water surface where spiralling ribbons of kelp proliferate as far as the eye can see. In this future world where seaweed is carefully nurtured and creatively applied, all manner of architectural, technological, cultural, culinary and occupational opportunities emerge.

16. Suzanne Treister (b.1958)

Selected works from the project *TECHNOSHAMANIC SYSTEMS – New Cosmological Models for Survival*

Digital printing on paper

2020-ongoing

Courtesy the artist, Annelly Juda Fine Art, London and P.P.O.W. Gallery, New York

Suzanne Treister is a London-based artist utilising various media, including video, the internet, interactive technologies, photography, drawing and watercolour. She engages with eccentric narratives and unconventional bodies of research to reveal structures that bind power, identity and knowledge. Often spanning several years, her projects comprise fantastic reinterpretations of given taxonomies and histories that examine the existence of covert, unseen forces at work in the world—whether corporate, military or paranormal. An ongoing focus of her work is the relationship between new technologies, alternative belief systems, society and potential futures for humanity.

In her extensive multimedia project *TECHNOSHAMANIC SYSTEMS* (in the exhibition we show a selection of her *Project Diagrams* and other drawings from it), Treister presents techno-visionary non-colonialist plans towards a techno-spiritual imaginary of alternative visions of survival on earth and inhabitation of the cosmos. As the artist explains: “My use of the term technoshamanic in the title of this project aims to expand and redefine its current definition, enabling it to act cosmically as a term that encompasses a worldview where technology, instead of being driven by mainstream economic, corporate and governmental forces, is engineered and redirected in new ways for global positive futures.”

We decided to place this work at the very end of the exhibition because Treister’s imagery truly overcomes the distinctions of “first nature” and (human) technology, and opens fantastic doors into new time-spaces. We believe this radical imagination has transformative potential when we decide to imagine collectively. As Treister adds: “For a long-time people from various cultures have held more holistic world views and grasped that everything is connected. More recently this idea has gained scientific validation and wider acceptance because of it being embedded within quantum theory. So, I hope more people from all fields will increasingly come to understand the importance of thinking more holistically and collaboratively to solve the world’s problems for a better future. From politicians to scientists to corporations to artists and thinkers to everyone, and especially when it comes to the implementation of cutting-edge technologies where for example we risk going into space and destroying asteroids or even the whole universe.”

17. Ondřej Trhoň (b. 1993) and Nela Pietrová (b. 1995)

Cherry-coloured Dream

Interactive fiction (text game) Spatial installation;
concrete blocks, metal, soil, potato plants
2023

What if there is a vast fantastical world under our feet and over the limited horizon of our anthropocentric view? The interactive essay/text adventure/speculative fiction *Cherry-coloured Dream* takes you over the edge of the human world and its perspective. After the protagonist dozes off, leaning on a tree trunk, they experience both

the past and the future of the small plot of land in front of them. Maybe a pastoral fantasy, perhaps a futurist one set in Central Europe, it becomes tangled as their human-subjectivity dissolves into the mud beneath them. Just as a post-colonial potato can sprout in unexpected places, visitors can choose where the story goes next. But beware, just as with fantasies of beautiful nature or enlightened human reason, you might not end up where you wished.

Trhoň’s practice exists on the intersection of theory (on videogames, etc.), fine arts and cultural criticism. Influences span academia, contemporary thinking, avantgarde videogames and pop-culture. In the newly created interactive fiction for the exhibition he develops some of his previously explored modes of viewer participation towards creating a “final form” experience of the artwork. Expanded into an illustrative spatial installation, created in collaboration with Nela Pietrová, *Cherry-coloured Dream* presents a speculative vision of the future lived through in real time during the gallery visit.

Created by Ondřej Trhoň and Nela Pietrová with special support by Alex Petrova.

IMAGINE

a BREATH of FRESH AIR

BCAA System, Gabriela BK, Joshua Citarella, Mark Fridvalszki, Seana Gavin, Eva Jaroňová, Nam June Paik, Kinga Kiełczyńska, Diana Lelonek, Ruth Wolf-Rehfeldt, Milan Ressel, Leon Romanow, Adéla Součková, Maja Smrekar, Superflux, Suzanne Treister, Ondřej Trhoň & Nela Pietrová

GALERIA STUDIO

5.06 – 30.07.2023

wtorek – niedziela, 12:00 – 19:00

Tuesday – Sunday, 12:00 – 7:00 pm

Kuratorki / Curators: Barbora Ciprová, Veronika Čechová, Tereza Jindrová, Karina Kottová (kolektyw kuratorski Towarzystwa Jindřicha Chaluppeckiego /Jindřich Chaluppecký Society curatorial collective) & Paulina Olszewska

Architektura wystawy / Exhibition design: Krzysztof Skoczylas

Produkcja / Production: Natalia Andrzejewska, Ewa Grzebyk, Ondřej Houšťava, Zuzana Šrámková

Tłumaczenia / Translation: Łukasz Mojsak

Proofreading: Daniel Malone

Identyfikacja wizualna / Graphic design: Tereza Haspeklová & Petr Kněžek

Wystawa jest częścią międzynarodowego projektu *Islands of Kinship: A Collective Manual for Sustainable and Inclusive Art Institutions* współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej i Ministerstwa Kultury Czech.

The exhibition is part of the international project *Islands of Kinship: A Collective Manual for Sustainable and Inclusive Art Institutions*, co-funded by the European Union and Czech Ministry of Culture.

Partner i współproducent wystawy: Towarzystwo im. Jindřicha Chaluppeckiego

Exhibition partner & co-producer: Jindřich Chaluppecký Society

Partnerzy: Ministerstwo Kultury Czech, Czeskie Centrum w Warszawie,

Instytut Liszta – Węgierskie Centrum Kultury w Warszawie

Partners: Czech Ministry of Culture, Czech Center in Warsaw, Liszt Institute - Hungarian Cultural Center Warsaw

WIĘCEJ NA / MORE ON:

teatrstudio.pl/galeria

facebook.com/galeriastudiowarszawa

instagram.com/galeriastudiowarszawa

sjch.cz

facebook.com/chalupecky.cz

instagram.com/sjch_cz